

Eurobaromeeter Euroopa ühiskonna infoallikana

Jaanika Hämmal (RiTo 11), Emori sotsioloog

Eurobaromeetri uuringud aitavad paremini mõista kodanike arvamusi ja hoiakuid ning annavad lisateavet uute poliitikate väljatöötamiseks.

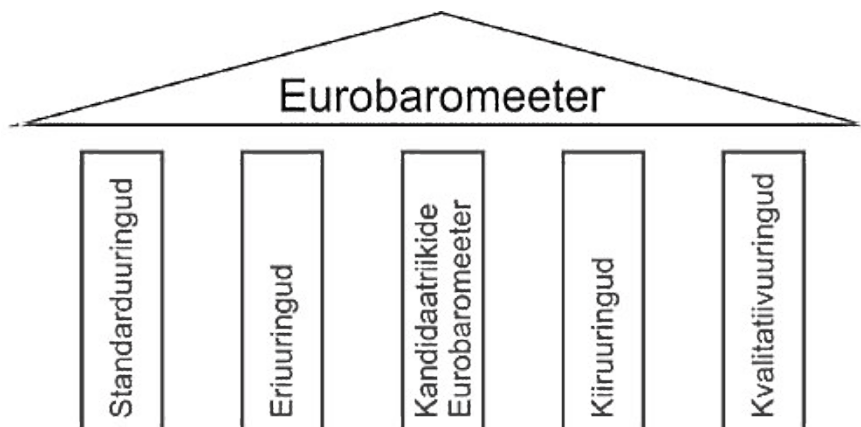
Üheks demokraatliku valitsemise alustalaks võib pidada teadmispõhist poliitikat, mida on defineeritud kui “poliitikat, mis aitab teha sisukaid otsuseid poliitikate, programmide ja projektide kohta, sest poliitika kujundamise ja rakendamise kese on uuringute abil saadav parim tõlgendus tegelikkusest” (Davies 1999, viidatud Davies 2004). Mida eripalgelisem on tegelikkus, seda rohkem on tajumisvõimalusi. Juba riigi tasandil on väga oluline, kui adekvaatselt valitsejad tegelikkust tajuvad. Riikide liitude puhul, nagu seda on Euroopa Liit, muutub inimeste hoiakute, seisundite, ootuste, meelsuste ja teadmiste tunnetamine veelgi vajalikumaks.

Euroopas on ammu aru saadud, et uuringud aitavad tegelikkust adekvaatselt tõlgendada. Avalikku arvamust on uuritud Euroopa Liidu loomisest alates. Süstemaatiliseks muutusid uuringud rohkem kui kolmkümmend aastat tagasi, kui 1974. aastal hakati regulaarselt tegema Eurobaromeetri uuringuid. Idee algataja Jacques–René Rabieri sõnul on see üks vahend Euroopa integreerimiseks ning avaliku arvamuse tutvustamiseks ja kujundamiseks tekkiva mõttevahetuse käigus (Rabier 2003).

Selle artikli eesmärk on tutvustada Eurobaromeetrit metodoloogilisest küljest, tuua välja kajastatud teemasid ja näiteid selle kohta, millist infot on ühiskonnahuvilistel võimalik neist mahukaist kogudest ammutada.

Neljandasse kümnendisse jõudnud Eurobaromeeter on pidevalt küpsemaks muutunud. Esiialgu üksikuid riike hõlmavast elanikkonnauuringust on välja kasvanud mahukas, paljusid teabevõimalusi pakkuv uuring. Eurobaromeetri uuringute väljatöötamisel on lähtutud eelkõige vajadusest koguda informatsiooni eri sihtrühmadelt erineva kiiruse ja süvenemisastmega (vt joonist).

Joonis. Eurobaromeetri liigid

Eurobaromeetri uuring ei keskendu üksnes eurooplaste arvamustele ja hoiakutele, vaid tutvub ka nende tegeliku eluoluga. Eurobaromeetri alla koonduvate uuringute üldeesmärgid on järgmised:

- efektiivsema kommunikatsiooni väljatöötamine, mis eeldab faktipõhist teadmist selle kohta, milliseid otsuseid on Euroopa tasandil valesti mõistetud ja millised võiksid olla paremad kommunikatsioonikanalid;
- lisateabe saamine uute poliitikate väljatöötamiseks, sest kuigi poliitilised otsused ei johtu otseselt uuringutulemustest, aitavad uuringud paremini arvesse võtta kodanike vaateid ja ootusi;
- juba rakendatud poliitikate hindamine;
- avalike arutelude tekitamine, struktureerimine ja tugevdamine.

Eurobaromeetri standarduuringud

Standarduuringut (*Standard Eurobaromete*) tehakse kaks korda aastas – kevadel ja sügisel, ta on vanim ja mahukaim Eurobaromeetri uuring, mis keskendub eelkõige riigi ja Euroopa Liiduga seotule. Näiteks on kajastamist leidnud järgmised teemad:

- rahulolu isikliku elu aspektidega ning riigi majanduse, tööhõive jmt valdkondadega;
- ootused nii isikliku kui ka riigi tuleviku osas;
- usaldus riiklike institutsioonide vastu;
- Euroopa Liidu institutsioonide tundmine ja usaldamine;
- Euroopa Liidu tähendus, maine ja kasutegur, suhtumine Euroopa Liitu kuulumisse;
- Euroopa Liitu puudutavad teadmised ning infoallikad;
- suhtumine Euroopa Liidu põhiseadusesse, Euroopa Liidu võtmepoliitikatesse (nt ühisesse välis- ja julgeolekupoliitikasse), Euroopa Liidu edasisse laienemisse ja rolli maailmas;
- Euroopa Liidu areng ja tulevik;
- otsustusvaldkondade jaotumine riikide valitsuste ja Euroopa Liidu vahel;
- geopoliitilise olukorra tajumine.

Eurobaromeetri standarduuring ei keskendu mitte niivõrd päevakajalistele sündmustele, kuivõrd pikemaajalise tähendusega teemadele.

Rangetele teaduslikele rahvusvaheliste uuringute nõuetele tugineva Eurobaromeetri atraktiivsus seisneb selles, et ta võimaldab võrrelda avalikku arvamust ajas (erinevate trendiküsimuste kaudu) ja ruumis (riikide vahel). Uuringusse kaasatud riikide arv on järjest suurenenud: alustati 9 riigiga, 1995. aastal oli riike 15 ning 2004. aasta kevadel lisandus veel 10 tollast kandidaatriiki. 2004. aasta sügisel tehtud uuring hõlmas juba ka praegusi kandidaatriike: Bulgaariat, Rumeeniat, Horvaatit ja Türgit ning lisaks Põhja-Küprost.

Rahvusvaheliste uuringute puhul on tähtis tulemuste võrreldavus. Selle tagamiseks kasutatakse ühtset metoodikat ja kooskõlastatakse küsimuste tõlked. Trendiküsimuste ehk uuringust uuringusse korduvate küsimuste tõlge (nagu ka kõigi ülejäänud küsimuste tõlge) peab vastama inglisis- ja prantsuskeelsetele lähteküsimustikele ning neid tõlkeid ei tohi

muuta. Küsimuste tõlked läbivad mitmekordse kontrolli, riikides tehtud tõlked vaadatakse üle ning vajaduse korral korrigeeritakse. Tõlke adekvaatsuse eest vastutab siiski kohalik uurimisinstituut, Eestis TNS Emor.

Eurobaromeetri viib läbi nelja aasta jooksul (2004. aasta sügisest alates) uuringufirmade kett TNS, tööd koordineerib Brüsselis asuv TNS-i omandusse kuuluv uuringufirma EOS Gallup Europe.

Koordineerija valmistab koostöös Euroopa Komisjoni direktoraatidega ette küsimustikud, kooskõlastab need, ühtlustab ja jälgib küsitlust ning aruandlust uuringuis osalevais riikides.

Iga uuring on riigiti esinduslik, hõlmates 15-aastasi ja vanemaid alalisi Euroopa Liidu riikide kodanikke, kes on võimelised vastama küsimustele kohalikes keeltes. Kuigi Eesti puhul on kohalikeks keelteks arvatud nii eesti kui ka vene keel, on siinkohal oluline märkida, et antud loogika kohaselt ei uurita pärast Euroopa Liiduga ühinemist siinseid Vene ja muud kodakondsust omavaid inimesi ega neid, kelle kodakondsus on määramata. Seega jääb 2004. aasta sügisest korraldatavaist uuringuist paratamatult välja ligikaudu 20% Eesti alalisest elanikkonnast.

Eri- ja muud uuringud

Eurobaromeetri eriuuringud (*Special Eurobarometer*) põhinevad samal metoodikal kui standarduuringud ning neid korraldatakse nii iseseisvalt kui ka koos standarduuringutega. Kajastatavate teemade ringi määravad Euroopa Komisjoni direktoraatide vajadused. Viimase kolme aasta jooksul on uuringud hõlmanud laia teemaderingi: diskrimineerimine Euroopas, euroga seotud hoiakud, noorte hoiakud narkootikumide suhtes, biotehnoloogia, keskkonnaga seotud hoiakud, ühiskonna turvalisus ja kuritegevuse tajumine, füüsiline aktiivsus, tervis, elukestev õppimine, tarbijakaitse, toitumis- ja alkoholitarbimisharjumused. Nagu teistes uutes liikmesriikides, on ka Eestis uuritud elanike sportimisharjumusi, arvamusi ühtse põllumajanduspoliitika ja Lissaboni strateegia kohta, suhtumist arenguabisse ja muid teemasid.

CCEB (*Candidate Countries Eurobarometer*) – kandidaatriikide Eurobaromeeter – kujutab endast uuringut, mis 2001. aasta kevadest kuni 2004. aasta kevadeni viidi läbi 13 kandidaatriigis ning mis 10 uue liikmesriigi puhul annab võimaluse vaadata tagasi elanike liitumiseelsetele arvamustele ja meeleoludele. Uuring sarnanes ülesehituselt liikmesriikides tehtava Eurobaromeetriga, ent sisaldas vähem teemasid ja keskendus eeskätt Euroopa Liiduga seotule. Samas on uuringud käsitletud ka laste Interneti-kasutust ning sellega seotud riskide tunnetamist, finantsteenuste kasutamist, noorte inimeste eluolu, hoiakuid Euroopas ühtsete tarbijakaitsereeglite kehtestamise suhtes, meediakasutust, rahulolu avalike ja elukondlike teenustega, samuti teaduse ja tehnoloogia ning üleilmastumisega seotut.

Flash Eurobarometer – Eurobaromeetri kiiruuringud – tähendab, nagu nimigi viitab, kiiruuringuid, mille abil saab operatiivselt kätte sihtrühmade arvamused. Need uuringud on *ad-hoc*-tüüpi ning lähtuvad Euroopa Komisjoni ning muude Euroopa Liidu institutsioonide ja agentuuride vajadustest. Kiiruuringuid kasutatakse nii kogu elanikkonna

kui ka sihtrühmade uurimiseks, nagu näiteks Euroopa noored, ettevõtjad/otsustajad või üksnes ühe riigi elanikud (nt hoiakud Euroopa Liidu põhiseaduse suhtes Hispaanias).

Uuringu kiiruse tagab telefoniküsitluse meetodika kasutamine (erinevalt Eurobaromeetri standard- ja eriuuringuist, mis viiakse läbi vastajate kodudes), uuringu lähteülesande ja andmefaili valmimise vahele jääb ainult kaks nädalat. Kiiruuringus keskendutakse lühidalt ja konkreetselt ainult ühele teemale, standard- ja eriuuringud kajastavad korraga mitut teemat. Kuigi uuringud on pisut enam suunatud päevakajalistele teemadele, sisaldab suur osa neist trendiküsimusi ning ühel ja samal teemal korraldatakse teatud aja järel ka kordusuuringuid. Kiiruuringud, millesse on olnud kaasatud ka Eesti, on mitmel korral keskendunud Euroopa Liidu põhiseaduse, Euroopa Parlamendi valimise ja euroga seotud teemadele, samuti on uuritud elanike ettevõtlusvaimu, ettevõtjate kogemusi innovatsiooni alal (Innobarometer 2004) jms.

Kvalitatiivuuringud

Eurobaromeetri kvalitatiivuuringud annavad võimaluse tutvuda põhjalikumalt avaliku arvamusega, nad täiendavad kvantitatiivuuringuid. Kui protsentjaotused jäävad tihtipeale lakooniliseks ja mittemidagiütlevaks, siis mitme osalejaga vestlusrühmad või näost näkku tehtavad süvaintervjuid annavad võimaluse inimestelt küsida, miks just nii arvatakse. Mitme teema puhul on kombineeritud kvalitatiivset ja kvantitatiivset lähenemist: näiteks elanike ühtekuuluvustunnet Euroopa ja eurooplastega on uuritud nii Eurobaromeetri elanikkonnaküsitlustes kui ka rühmavestlustes.

Kvalitatiivuuringud aitavad ette valmistada uusi kvantitatiivuuringuid teemal, mille kohta teatakse liiga vähe selleks, et koostada ankeeti, mis mõõdaks seda, mida mõõta soovitakse.

Eesti elanikke hõlmavad uuringud on puudutanud näiteks hoiakuid Euroopa ja Euroopa Liidu, majanduspoliitika, õigussüsteemi erinevate aspektide (turvalisus, tsiviil- ja äriõigus, immigratsioon, asüül) ja Euroopa Liidu välispoliitika kohta, samuti rahulolu avalike ja elukondlike teenustega ning kogemusi piiriülese ostude sooritamise puhul.

Uuringutulemuste avalikustamine

Uuringutulemuste esitamisel on mõeldud nii neile, kes tahavad kiiresti kätte saada neid huvitava konkreetse info, kui ka neile, kes soovivad rohkem süveneda. Vormi poolest võib eristada:

- täisarandeid, kus on kogu uuringu tulemused ja põhitulemuste kokkuvõte (Eurobaromeetri standarduuringu puhul on kättesaadavad ka riigi aruanded – Eesti kohta eesti keeles 2004. aasta kevadest alates –, Eurobaromeetri eriuuringuid, kiiruuringuid ja kvalitatiivuuringuid avalikustatakse üksnes kõiki riike hõlmavate koondaruannetena);
- Interneti-põhiseid animeeritud tulemusi, mis on mõeldud eelkõige neile, kes pikka teksti ja protsentide jadasse ei jõua või ei taha süüvida ning kes eelistavad saada

infot ülevaatlimest graafikuist (Eestit hõlmavaist uuringuist on olemas tulemused eurooplaste ja spordi teema ning europarlamendi valimiste järeluringu kohta);

- Eurobaromeetri interaktiivset otsingusüsteemi, mis mõne hiireklikiga aitab moodustada huvipakkuva graafiku ning võimaldab kahesugust otsingut: ühe teema ja ajahetke lõikes riike võrrelda ning ühe teema lõikes ajalist trendi ühes riigis vaadelda (selle süsteemi puuduseks on see, et andmebaas hõlmab ainult EL-15 riike ning pärast 2001. aastat on andmeid lünklikult).

Uuringutulemused teeb kättesaadavaks Pressi ja Kommunikatsiooni Peadirektoraat ning eespool mainitud uuringutulemusi tutvustab Euroopa Komisjoni veebilehthttp://europa.eu.int/comm/public_opinion/index_en.htm. Eurobaromeetri andmefailid säilitatakse keskarhiivis ning neile pääseb ligi CESSDA Database'i veebilehe<http://www.nsd.uib.no/cessda/europe.html> kaudu (värskematele andmetele ligipääs siiski puudub).

Uuringuteemade planeerimise ning uuringutulemuste avalikustamise nõrk külg on avaliku informatsiooni puudumine. Uuringuteemade ajakava varasemat avalikustamist on ehk palju nõuda, kuid ülevaade käikuläinud uuringute teemade ja nende tulemuste avalikustamise plaanidest võimaldaks arvamusuuringute tellimist paremini planeerida ning dubleerimist vältida: näiteks võib tuua ministriumide tasandil tellitud arvamusuuringut välisabi kohta, mida käsitles ka 2004. aasta sügisel tehtud Eurobaromeetri eriuuring, samuti elanike ettevõtlikkuse uuringut, millele keskendus *Flash Eurobarometer* 2004. aasta kevadel. Paraku puudus mainitud uuringute avalikustamise kohta eelnev avalik info.

Eesti Euroopa kaardil

Selle artikli eesmärk on anda põgus ülevaade uuringutulemustest, teadvustamaks, milline on Eesti koht teiste Euroopa Liidu riikide seas.

Alustame eluga rahulolust. Mujal Euroopas on inimesed keskmiselt oma isikliku eluga rohkem rahul kui riigiga, eestlased seevastu paistavad silma vastupidisega: riigi üldist arengut hinnatakse pigem kõrgemalt kui isiklikku elu. Nii näiteks hinnatakse Eestis üsna kõrgelt üldist majandusolukorda: 51% kodanikest peab seda heaks ja 46% viletsaks. Euroopa Liidus keskmiselt on positiivselt meelestatuid ainult 34% ning kümnes uues liikmesriigis keskmiselt 18%. Eestlastega samaväärselt näevad oma riigi majandusarengut hispaanlased, sloveenid ja belglased, uutest liikmesriikidest on positiivsemad ainult Küprose elanikud.

Riigi majanduslikku olukorda viie aasta pärast hinnates kuulub Eesti koos teiste Balti riikidega Euroopa Liidu kõige optimistlikumate maade hulka. Nimelt usub 69% Eesti, 70% Läti ja 78% Leedu kodanikest selle veelgi paremaks muutumisse, mis on tunduvalt rohkem Euroopa Liidu keskmisest 48%. Majandusedu mõiste on suhteliselt abstraktne ning inimesed ei paista seda otseselt tunnetavat. Seetõttu hinnatakse üksikisiku tasandil konkreetsemalt tunnetatavat tööhõive olukorda juba tunduvalt pessimistlikumalt: üksnes 17% Eesti elanikest peab seda heaks ja kogunisti 81% viletsaks. Selle tulemusega on Eesti lähedane Sloveeniale ja Itaaliale, Euroopa Liidus keskmiselt peab oma riigi tööhõive olukorda heaks 22% elanikest.

Euroopa keskmisest suuremat rahulolematust näitavad ka teised isikliku eluga rahulolu peegeldavad indikaatorid. Näiteks hindab siinset sotsiaalset heaolu kehvaks 80% Eestis elavaist kodanikest (kõrgelt hindab seda 17%). Meiega üsna sarnaselt mõtlevad ungarlased ja leedulased. Veelgi rohkem on rahulolematuid Portugalis ning uutest liikmesriikidest Lätis, Poolas ja Slovakkias. Euroopa Liidus keskmiselt on rahulolematuid 53%. Kõige rohkem on oma riigi sotsiaalse heaoluga rahul meie põhjanaabrid soomlased, neist peab seda heaks 91%.

Isiklikku rahalist olukorda heaks ja halvaks hindajad jagunevad Eestis enam-vähem pooleks: vastavalt 50% ja 49%, üsna meie sarnased on Itaalia ja Kreeka. Samas hindab Euroopa Liidus oma majanduslikku olukorda kehvaks üksnes 38% elanikest. Murelikud ollakse ka oma vanaduspõlve suhtes: 55% eestlastest ei tunne end oma tulevasele pensionile mõeldes kindlalt (kindlaid on 37%). Samas tunneb eurooplastest kindlust keskmiselt ainult 23%, uutes liikmesriikides on see protsent veelgi madalam, ainult 19%. Uutest liikmesriikidest tunnevad end eestlastest veelgi kindlamalt ainult Küprose elanikud, vanadest liikmesriikidest pigem väiksema rahvaarvuga riikide elanikud: hollandlased, taanlased, soomlased, iirlased ning luksemburglased.

Kokkuvõttes jääb eestlaste hinnang oma elukvaliteedile Euroopa keskmisest madalamaks: Euroopas hindab kolmveerand elanikkonnast (73%) seda heaks, Eestis ainult 61%. Sarnasusi võib jällegi leida Lõuna-Euroopa riikide, Kreeka ja Itaaliaga. Üldiselt tundubki Eesti kodanikkond rahulolu poolest lähenevat Euroopa Liidu vaesemaile, lõunasse jäävaile riikidele. Samas on see vaid kodanikkonna arvamus, siinsete alaliselt elavate mittekodanike hinnangud on eelnevate uuringute põhjal tunduvalt pessimistlikumad.

Seega on poliitilises retoorikas levinud Eesti majandusliku edukuse pidev rõhutamine kodanike teadvuses hästi kinnistunud, samal ajal kui inimeste isiklik rahulolu ning sellele antavad hinnangud viitavad edu nautimise võimalustele tunduvalt vähem. Olukord, kus paljud tunnetavad, et edu viljad ei jõua nendeni, on kahtlemata üks poliitilise võõrandumise tekitaja, mis õõnestab toetust riiklikul tasandil tehtavale poliitikale.

Eestlased Euroopa kodanikena

Euroopa Liidu üks eesmärke on liidu kodakondsuse mõiste sisseviimine. Juba Maastrichti lepingus märgiti, et "iga Euroopa Liidu liikmesriigi kodakondsust omav inimene on ka liidu kodanik". 1997. aasta Amsterdami leping täpsustas seda mõistet veelgi, öeldes, et "Euroopa Liidu kodakondsus täiendab, mitte ei asenda rahvuslikku kodakondsust". Eesti võttis pärast taasiseseisvumist suuna Euroopaga taasühinemise poole. Selle taustal on huvitav vaadata, kuivõrd Euroopaga seotuna on eestlased end tundnud.

Liitumiseelne Eurobaromeetri uuring (CEEB 2003.4) näitas eestlaste vähest geograafilise seotuse tunnet Euroopaga: suuremal või vähemal määral seotuna tundis end 38% elanikest, samal ajal kui Euroopa Liidu 15 liikmesriigi keskmine oli 82% ning liituvate riikide keskmine 74% (vt tabelit). Nüüdsetest liikmesriikidest tundsid end eestlastest veel vähem Euroopasse kuuluvana Küprose elanikud (33%) ja leedulased (32%). Need tulemused on võrreldavad EL-

15 skeptilisemate riikidega: Ühendkuningriigi (ühtekuuluvustunnet tundis 41%) ja Hollandiga (29%). Väiksemat seotust tunduvadki tajuvat just Euroopa nn äärealade elanikud.

Euroopalikkust ei tunnetata eriti selgelt ja tugevalt ka identiteedi tasandil. Kuigi 51% eestimaalastest mainib end vähemalt mingis kontekstis tundvat eurooplasena (EL 15 keskmine 56%), siis see on eelkõige Eestis elavate muulaste mõju, kellest pidas end eurooplaseks ainult 19%. Neist, kes mainisid tajuvat euroopalikku identiteedi, tundis enamik end eelkõige loomulikult eestimaalaseks ja alles siis eurooplasena. Nõrga euroopaliku identiteedi tunnetamise poolest paistavad Vanas Euroopas silma britid (vaid 35% mainib seda suuremal või vähemal määral tunnetavat), ka soomlased ja rootslased.

Tabel. Seotus Euroopaga (%)

	Tunneb seotust Euroopaga			Tunneb uhkust eurooplaseks olemise üle		
	Eesti	EL 15	kandidaat-riigid (10)	Eesti	EL 15	kandidaat-riigid (10)
2001	-	-	-	48	62	66*
2002	-	-	-	49	62	79
2003	38	82	74	47	61	77

* Need andmed kajastavad 13 kandidaatriigi elanike arvamusi: peale praeguste uute liikmesriikide olid kaasatud ka Rumeenia, Bulgaaria ja Türgi. Madal protsent on tingitud türklaste vastustest (uhkeid eurooplaseks olemise üle 41%).

Kvalitatiivuuringud Euroopa identiteedi teemal on välja toonud Euroopa jagunemise nn Suureks Lõunaks (Lõuna- ja Kesk-Euroopa riigid, "impeeriumide Euroopa") ja Väikeseks Põhjaks (peamiselt Skandinaavia, osalt ka Saksamaa, Holland; protestantlike väärtuste kandjad). Kui esimestel on euroopalikkuse tunnetus palju sügavam ning tugineb Euroopa ajaloo ja kultuuri ühisjoontele, siis põhja pool mõeldakse sellisele alusele tuginevatele sarnasustele vähem. Pigem tuntakse end eripärasemate ühiskonnamuudelite viljelejana, millel ei pruugi olla palju ühisjooni teiste Euroopa ühiskondadega. Nii tunduvad mõtlevalt britid (kelle nõrk Euroopa identiteet kajastub ka kvantitatiivuuringuis), hollandlased, ka taanlased ning vähemal määral rootslased (Debomy jt 2001).

Midagi sarnast võib hilisemate uuringute põhjal pidada ka eestlaste nõrga euroopalikkuse tunnetuse põhjuseks: kuigi peetakse end eelkõige arenenumate, hästi organiseeritud Põhja-Euroopa ühiskondade sarnaseks, tuntakse end suhteliselt iseolijaina ning oma Euroopa identiteeti tunnetatakse eelkõige teatud ühiskondadele (eeskätt Venemaale, mõnevõrra ka USA-le) vastandudes.

Pärast esimest poolaastat liikmena

2004. aasta sügisel tehtud uuringu kohaselt arvab pisut üle poole (52%) Eesti kodanikest, et Euroopa Liitu kuulumine on hea asi. See on suhteliselt lähedal Euroopa Liidu keskmisele (56%), ent jätab Eesti siiski liikmesriikide nimistu teise poolde. Meie lõunanaabrid lätlased kõhklevad rohkem, sest üksnes 40% neist suhtub Euroopa Liitu kuulumisse positiivselt ja 43% ei oska seisukohta võtta. Samas on eestlaste suhtumine üsna pragmaatiline: 51%-le oleks ükskõik, kui liit laguneks.

Euroopa Liitu ei seostata kuigi olulise tegijana riigi elanike jaoks kõige enam muret valmistavates valdkondades, nagu kuritegevus, tööpuudus ja tervishoid. Pigem oodatakse, et Euroopa Liidu abiga paraneks Eestis keskkonnakaitse, tugevneks välis- ja kaitsepoliitika. Huvitav on siinkohal märkida, et üldse toetavad eestlased Euroopa Liidu kujunemist poliitiliseks liiduks pisut enam kui seda Euroopas keskmiselt tehakse: toetus vastavalt 62% ja 59%. See on küllaltki huvitav areng, sest kvalitatiivuuringute põhjal võib öelda, et Euroopa Liit on eestlastele tähendanud pigem majandusliitu kui midagi muud. Endiselt kardetakse, et liikmeksolek mõjub negatiivselt hinnatõusule, inflatsioonile, maksudele ja sisserändele.

Eestlased ja sport

Eesti kuulub Euroopa riikide vähem sportivate riikide kolmandikku. Üksnes 30% eestlastest tegeleb spordiga vähemalt kord nädalas. Selle poolest sarnanevad eestlased lätlaste ja leedulastega ning Lõuna-Euroopa riikidest Itaalia ja Kreekaga, Euroopa Liidu keskmisele jäävad aga alla 8%-ga. Kõige spordilembesemad on Skandinaaviamaad: Soome, Rootsi ja Taani, kus nädalas spordib korra vähemalt kaks kolmandikku elanikest. Ja kuigi mittersportiva elanikkonna osakaalu poolest (40%) kuulub Eesti Euroopas keskmiste hulka, on see eestlaste terviseprobleeme (kõrge suremus südame- ja veresoonehaigustesse, meeste madal keskmine eluiga) arvestades siiski suur osakaal.

Kui eestlane spordib, siis teeb ta seda suure tõenäosusega mujal kui spordiklubis, spordisaalis või koolis (peamiselt vabas õhus). Selle oletatavaks põhjuseks võib pidada spordirajatiste viletsat kättesaadavust ja ka raha nappust, mis ei võimalda iga kuu sportimise eest maksta. Uuringutulemusi vaadates tundub aga, et viimase võimukoalitsiooni ajal arutatud ja soiku jäänud sportimistoetuste sisseviimine võiks küll muuta juba sportivate inimeste harjumusi (nt kohavaliku mõttes), kuid inimesi juurde see ilmselt ei too. Spordiga mittetegelemise põhjustena nimetatakse peamiselt ajanappust, aga ka seda, et sportimine lihtsalt ei meeldi. Rahapuudus on suhteliselt väheoluline tegur. Seega tuleks raha suunata pigem sportimisharjumuste kujundamisse maast-madalast.

Kasutatud kirjandus

Davies, P. (2004). Is Evidence-Based Government Possible? To be presented at the 4th Annual Campbell Collaboration Colloquium, Washinton D.C. 19. February 2004. – <http://www.policyhub.gov.uk/home/JerryLeeLecture1202041.pdf> (30.03.05).

Debomy, D., Bortun, M., Glaser, T., Mohedano-Brethes, R. (2001). Similarity and Diversity in European Attitudes. To be presented at ESOMAR's Conference, Budapest 28.-30. October 2001.

Rabier, J.-R. (2003) = Entretien avec M. Jacques-René Rabier, fondateur de l'Eurobaromètre. Mardi, 21 octobre 2003.-

http://europa.eu.int/comm/public_opinion/docs/entretien_rabier.pdf (18.03.05).